

Visoko cenjeni učitelj prof. dr. Franc Gologranc je januarja letos dopolnil 95 let

Profesor Franc Gologranc, dolgoletni priljubljen pedagog, velik in priznan strokovnjak za preoblikovanje kovin, prijeten sogovornik, upokojeni redni profesor Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani, je letos januarja dopolnil častljivih 95 let.

Profesor dr. Franc Gologranc se je rodil leta 1920 v Slov. Konjicah. Že kot gimnazijec je pokazal talent in željo po strojništvu, kar je izrazil v eni od šolskih nalog na klasični gimnaziji v Mariboru. Leta 1938 se je vpisal na strojni oddelek Tehniške fakultete v Ljubljani in jo zaradi vojne vihre zaključil z diplomom šele februarja 1950. Prvo zaposlitev po diplomi je dobil v železarni na Jesenicah, a le za dober mesec, potem pa je bil po naročilu takratnih oblasti premeščen v Centralni projektivni biro Ministrstva za težko industrijo v Ljubljani, kjer je konstruiral opremo za železarne in strojne tovarne. Želja po pridobivanju novega znanja ga je vodila v tujino. V tovarni obdelovalnih strojev Waldrich in Schiess v takratni ZRN je opravil

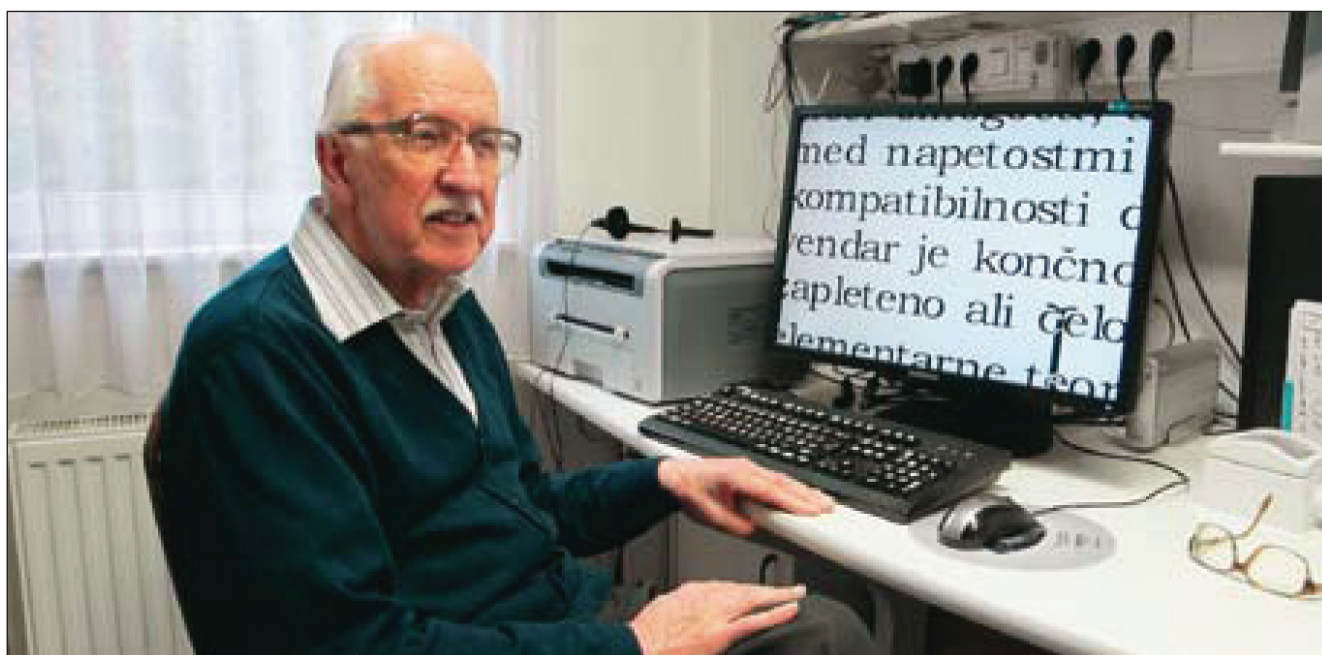
specializacijo. V letih 1952–1958 je tri leta študiral in delal kot konstruktor v dveh velikih tovarnah za težke obdelovalne stroje v Zahodni Nemčiji.

Leta 1952 je bil imenovan za asistenta na Inštitutu za mehansko tehnologijo na takratni Tehniški fakulteti v Ljubljani.

V šolskem letu 1959/60 je prišlo do reforme študijskih programov. Leta 1961 je bil Gologranc izvoljen v docenta za več predmetov. Predaval je predmete Tehnika preoblikovanja na prvi stopnji in Teorija plastičnega preoblikovanja in Preoblikovalni stroji na drugi stopnji študija. V začetku šestdesetih let je za študente pripravil in izdal prvi učbenik.

Sredi šestdesetih let je na Fakulteti za strojništvo ustanovil prvi laboratorij za preoblikovanje, v katerem so kmalu zatem stekle prve sistematične raziskave hladnega masivnega preoblikovanja jekel. Industrijski partnerji so mu podarili mehansko in hidravlično stiskalnico, z državnimi sredstvi pa je kupil univerzalni preizkuševalni trgalni stroj, ki ga je večinoma tudi sam spravil v pogon. Laboratorij je do svoje upokojitve tudi dopolnjeval, razvijal in vodil.

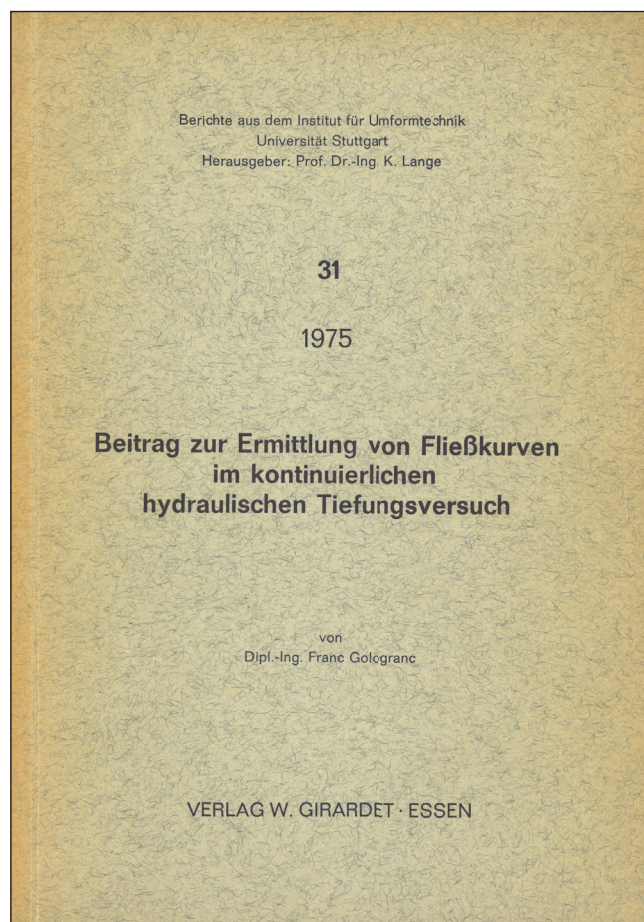
V tistem času je navezal stike z ljudmi, odgovornimi za preoblikovanje na Univerzi v Stuttgartu. Tam se mu je ponudila možnost za izdelavo doktorske disertacije, ki jo je pod vodstvom svetovno priznanega

Prof. dr. Franc Gologranc

Prvi učbenik za področje preoblikovanja, ki so ga poleg študentov s pridom uporabljali tudi v slovenski kovinski industriji

Doktorska dizertacija prof. Gologranca

profesorja dr. Kurta Langeja s temo določevanja krivulj plastičnosti za tanke pločevine leta 1975 uspešno zaključil in zagovarjal. S pedagoškim, strokovnim in znanstvenim delom je v sedemdesetih letih nadaljeval na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Znanstvenoraziskovalno delo je razširil na področje identifikacije tanke in debele pločevine, preoblikovanja z visokimi tlaki ter razvoj računalniško podprte eksperimentalne opreme za ugotavljanje preoblikovalnih karakteristik. Plod njegovega dela je bila izvolitev v rednega profesorja na Fakulteti za strojništvo v letu 1982.

Do upokojitve leta 1989 je bil mentor preko 100 diplomantom na dodiplomskem in podiplomskem študiju strojništva.

Prof. Gologranc je bil nosilec številnih raziskovalnih in aplikativnih nalog za industrijo. Doma in v tujini

je objavil 50 samostojnih člankov in razprav. Leta 1963 je napisal učbenik Tehnika preoblikovanja, nekaj let kasneje Uvod v preoblikovanje, Preoblikovanje 1. del in Preoblikovanje 2. del.

S svojimi diplomanti, podiplomci in z drugimi pomembnimi strokovnjaki je imel zelo uspešne projekte s področja preoblikovanja tankih pločevin. Tako lahko ugotovimo, da je profesor Gologranc pomembno prispeval k razvoju novih tehnoloških metod, uvedbi vnaprejšnjega ocenjevanja stabilnosti procesov v podjetjih, kot so Saturnus, TAM, IMV, EMO, TOMOS, ter še v vrsti manjših, a zelo prilagodljivih zasebnih dejavnostih.

Ostalo je še veliko tem in rezultatov nesebičnega dela profesorja s svojimi do- in podiplomskimi študenti med študijem in kasneje na odgovornih delovnih mestih v industriji

ali v drugih ustanovah, o katerih bi se dalo veliko napisati. Ob koncu tega kratkega opisa njegovega dela na Fakulteti za strojništvo v letih 1960–1989 bi še poudarili, da smo z njegovo pomočjo gradili vezi s tujimi univerzami, instituti in industrijo, do katerih bi bilo težko priti brez njegove podpore ali priporočil.

Spoštovanemu profesorju ob visokem jubileju, v imenu bralcev revije Ventil, vseh treh avtorjev tega prispevka in celotnega uredništva revije iskreno čestitamo, želimo veliko zadovoljstev, zdravja in osebne sreče.

*Dr. Karl Kuzman –
upokojeni redni profesor
Dr. Zlatko Kampuš –
upokojeni izredni profesor
Prof. dr. Janez Tušek
Univerza v Ljubljani,
Fakulteta za strojništvo*